

Handläggare
Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2019-10-22, p. 9

Revidering av Vision 2040 - Möjligheternas Stockholm

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/483

Förvaltningens förslag till beslut

Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav i budget 2019 stadsledningskontoret i uppdrag att revidera stadens nu gällande vision, Vision 2040. Revideringen har tagit sin utgångspunkt i de trender som har betydelse för Stockholmsregionen avseende bland annat demografisk utveckling, klimatförändringar och global konkurrens. Förslaget till reviderad vision är, i likhet med budgeten, indelad i tre huvudteman med samma utgångspunkter som kommunfullmäktiges inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Den nya visionshandlingen har både ett jämställdhetsperspektiv, som återfinns genomgående i visionen, och en tydligare koppling till FN:s hållbarhetsmål. Visionen pekar mot ett Stockholm som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart.

Miljöförvaltningen anser att föreslagen vision är ambitiös och välskriven och spänner över samtliga verksamhetsområden i staden. Vissa förändringar föreslås avseende dokumentets disposition, anslaget i visionens olika delar samt hur genomförandet av visionen

behandlas. Vidare efterfrågar miljöförvaltningen att dokumentet kortas ned i vissa delar för att öka läsbarheten och uppnå bättre spridning av visionen. Slutligen framförs detaljsynpunkter avseende skrivningar om kemikalier och vatten.

Bakgrund

Stockholms stad har haft en stadsövergripande vision som överordnat styrdokument under drygt tolv år och flera revideringar och uppdateringar har genomförts under åren. I stadens budget för 2019 gav kommunfullmäktige stadsledningskontoret i uppdrag att revidera nu gällande vision, Vision 2040.

Revideringen av visionen har tagit sin utgångspunkt i kunskaper om trender och globala strukturer som har betydelse för Stockholmsregionen och dess särskilda förutsättningar och utmaningar. Stadsledningskontoret konstaterar att den demografiska utvecklingen med fler barn och äldre i befolkningen är en särskilt viktig förutsättning. Hur befolkningen utvecklas är avgörande i planeringen för framtida behov av bland annat kommunal service och bostäder.

Stadsledningskontoret poängterar vidare att det därutöver finns flera stora och globala samhällsutmaningarna som påverkar utvecklingen, såsom miljö- och klimatförändringarna och en allt hårdare global konkurrens. Det finns även en ökad social polarisering idag, där klyftorna mellan olika grupper i samhället tenderar att öka, liksom mellan olika delar av landet. Världen är också mitt uppe i en digital revolution och hastigheten i förändringstakten ökar. Tekniken blir en allt större del av det moderna samhället. Stockholms stad kan dra nytta av de möjligheter som digitaliseringen skapar, om staden samtidigt förstår de risker och begränsningar som finns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till reviderad vision för Stockholms stad, med sista svarsdag den 14 november 2019.

Ärendet

Det nya visionsförslaget har sin grund i tidigare visioner och i de långsiktiga mål som framgår av kommunfullmäktiges budget för 2019. Visionen är, i likhet med budgeten, indelad i tre huvudteman med samma utgångspunkter som kommunfullmäktiges inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Tanken är att Vision 2040 ska vara en vision om hur staden tar till vara på möjligheterna och skapar en social, ekonomisk och ekologiskt hållbar utveckling i Stockholm.

I förslaget till ny vision har också FN:s 17 globala hållbarhetsmål utifrån Agenda 2030 inarbetats. Stadsledningskontoret uttrycker ambitionen att staden ska vara ledande i arbetet med denna utvecklingsagenda och att Agenda 2030, som ett steg på väg mot 2040, ska stimulera samverkan inte bara inom och mellan Stockholms stads verksamheter utan också med stockholmare, näringsliv, myndigheter, civilsamhälle, akademien samt regionala och internationella aktörer. Vidare ska en särskild hållbarhetsrapport tas fram för att särskilt visa på styrkor och möjligheter i staden hållbarhetsarbete.

I samband med revideringen av visionen har också ”Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022” beaktats. Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla stadens beslut som påverkar människors villkor, så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva jämställda liv. I genomförandet av visionen ska ett jämställdhetsperspektiv alltid finnas med.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledningsvis vill miljöförvaltningen framhålla att det är en ambitiös och välskrivna vision som pekar ut ett önskat läge för Stockholm. Visionen är bred och spänner över samtliga verksamhetsområden i staden med ett tydligt fokus på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Det grafiska uttrycket känns generellt sett modernt och tilltalande.

Förvaltningen vill dock lyfta fram några aspekter som förhoppningsvis än mer kan öka läsbarheten och öka spridningen av visionen.

Visionens disposition är i nuläget något svåröverskådlig. Det är positivt att visionen på ett tydligt sätt anknyter till FN:s hållbarhetsmål men med nuvarande disposition känns övergången till hållbarhetsmålen inte naturlig utan resulterar mer i en upplevelse av att vissa delar återupprepas.

Anslaget är i vissa delar också något ambivalent, exempelvis upplevs delen ”En växande storstad” som något apart från resten av visionen. Informationen som sådan är intressant och den är vidare

relevant för visionen, anslaget gör dock att det blir otydligt till vem visionen riktar sig. Till samtliga medarbetare i staden? Till alla stockholmare? Till båda grupperna samtidigt? Om språket i visionen genomgående hålls mer enhetligt skulle troligen denna del kännas mindre apart. Vidare upplevs tyvärr visionen bitvis som lite lång, om det är möjligt att kondensera vissa delar så skulle det sannolikt öka läsbarheten och i förlängningen också öka sannolikheten att dokumentet når ut till målgrupperna i den mån som önskas.

Helt i linje med ett visionsdokument så är ambitionerna högt ställda. Vägen till målet behandlas dock i väldigt korta ordalag. I förslaget står skrivet att ”för att uppfylla visionen behöver alla verksamheter bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete och ha kunskaper om utvecklingen i den egna verksamheten och i omvärlden”. Här vore det önskvärt med ett tydligare fokus på samverkan inom och mellan stadens verksamheter samt vikten av innovation och ständigt utveckling.

Vad gäller mer specifika synpunkter på texterna i föreslagen visionshandling så vill förvaltningen förespråka vissa justeringar i skrivningarna vad gäller kemikalier och vatten. Miljöförvaltningen önskar ett förtydligande avseende att ”Miljön är giftfri” (sidan 28) omfattar både den yttre miljön som luft och vatten, likväl som vardagsmiljön och de varor vi omger oss med. En mer lämplig formulering vore möjligen att ”både den yttre miljön och människors vardagsmiljö är giftfri”.

Vad gäller vatten så går att läsa att ”Här finns rena sjöar, vattendrag och våtmarker med god ekologisk status, och en tryggad tillgång till dricksvatten av högsta kvalitet” (sidan 28). Eftersom våtmarker inte ska uppnå ekologisk status föreslår förvaltningen att skrivning ändras till ”Här finns rena sjöar, vattendrag och skärgårdsmiljöer med god ekologisk status [...]”. Om det anses viktigt att inkludera våtmarker i texten föreslår förvaltningen följande formulering ”Här finns rena sjöar, vattendrag och skärgårdsmiljöer med god ekologisk status, funktionella våtmarker och en tryggad tillgång till dricksvatten av högsta kvalitet”.

Slut.

Bilagor

1. Förslag till revidering av Vision 2040 – möjligheternas Stockholm
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 2019-07-03